

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 2. An, & quando ob anni sterilitatem, alluvionem, aliumve casum
fortuitum de pensione aliquid remittendum sit, & an pensio augenda sit ob
uberiores fructus ex fundo locato provenientes?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

fit in pactum, ut supra insinuatum est, secus id iniquum esse.

Ad 2. R. Venditorem non cariturum pretio rei venditæ habendo tempore partium consensu constituto, utpote quod ad tempus duntaxat differtur, & quidem ex venditoris consensu & voluntate. Cæterum si quid ratio illa in contrarium allata probaret, tollendæ forent omnes venditiones & commutationes, quæ creditâ pecuniâ fiunt, id, quod non sine ingenti civitatum, & humani generis detrimento, & contra ipsam æquitatem fieret; duplicem enim illam rationem contrahendi præsentis, & futura pecunia humanæ vitæ necessitas, & genus ipsum commerciorum invenit.

Ad 3. R. dari æqualitatem inter rem venditam, & pretium illius iustum; De cætero discrimen est manifestum inter mercem frugiferam, y. g. agrum, & inter pecuniæ pretium; ager enim per se, & suapte natura fructus, & utilitatem profert, quæ in æstimationem venire possunt; secus pecunia, quæ secundum se sterilis est, neque ullam utilitatem, & fructum progignit, nisi interveniente industria negotiantis: Unde si venditor eâ negotiaturus non fuisset, uti ponitur, nequit usuras exigere; vel si ea negotiatus fuisset, potuisset, aut debuisset ab initio lucrum cessans in pactum deducere.

R. P. Leonardelli Soc. Jesu.

Ad 4. R. posse utique dominium proprietatis à dominio fructuum secerni, sed probandum est, id in, & vi prædicti contractus fieri, aut factum esse.

Ad 2. Q. an ob anni sterilitatem solum aliquid de pensione remittendum sit conductori? Conveniunt DD si superveniens sterilitas (unde unde superveniat) absque conductoris culpa, tanta sit, ut nihil omnino fructuum colligatur, ita liberari conductorem à solutione pensionis præstanda, ut nihil omnino alius solvere teneatur. Constat id ex l. si merces §. vis major. & ex leg. ex conducto, §. si vis, vers. sed & si. ff. locati. ubi dicitur: sed & si labes facta sit, omnemque fructum tulerit, damnum Coloni non esse, ne, supra damnum seminis amissi, mercedes agri præstare cogatur.

Quòd si sterilitas valdè notabilis sit & magna, non tamen tanta, ut nihil omnino percipiatur, pro rata remittendum esse de pensione, uti habetur citt. l. ex conducto, §. si vis tempestatis &c. l. licet Cod. de locato, cap. propter sterilitatem, & citt. §. si vis major: ubi hæc habentur: Vis major non debet Conductori damno esse, si plus, quàm tolerabile est, læsi sunt fructus: alioquin modicum damnum æquo animo ferre debet Colonus. Ex quibus liquet, si Colonus magna, & plus quam tolerabili clade affectus est ex Cœli injuria, aliave vi extrinseca, sine culpa sua, remittendum esse de pensione, non quidem

H ita,

ita, ut pensio tota ei remittatur perinde, ac si omnes fructus periissent, sed ut de pensione pro rata habitatione sterilitatis, remittatur. Contrà verò ob damnum, sive infortunium modicum, nihil esse de pensione Colono remittendum, sicut pariter, si Colonus ob unius, vel alterius anni fertilitatem majus aliquod commodum capiat nihil ipsi auferitur, nec pensio augetur, uti nec tunc, quando antecedentium, vel etiam consequentium annorum fertilitate damnum compensatur, uti habetur in *citt. l. ex conducto §. Papinianus*, & *citt. c. propter sterilitatem*.

¶ Porro quando sterilitas fructuum dicenda sit tanta, ut pensio pro rata minuenda sit, variæ, & multæ sunt DD. opiniones, quas inter magis præcipuæ, ac probabiliores sunt sequentes,

Prima, eaque communis DD. post Bartol. *leg. licet, C. de locat.* apud Molinam *D. 445*, ait, tunc censendâ esse sterilitatem sufficientem, ut remissio pensionis pro rata fiat, quando tam parvi fructus colliguntur, ut si ex illis semen & expensæ detrahantur, & ex reliquo pensio integra solvatur, conductor læsus maneat ultra dimidium justipretii, aut ultra dimidium pensionis, quàm solverit pro re locata, ut si v. g. decem modii tritici sint pensio solvenda, & fructus percepti sint adeò pauci, ut deducto se-

mine, aliisque expensis, maneat minus, quàm quinque tritici modii, tunc reliquos usque ad decem de pensione solvenda remittendos esse, si verò maneat quinque modii, aut plures, nihil esse remittendum.

Secunda opinio, quam cum *Gloss. l. si uno in princ. verb. etiam ejus, ff. locat.* complures sequuntur, relati à Covar. *de pract. qq. l. 30. §. sed & hæc*, affirmat, tunc censendam esse sterilitatem sufficientem ad prædictum effectum, quando conductor non percipit dimidiam partem fructuum, qui communiter ex eo fundo percipi consueverunt.

Tertia multorum cum *Gloss. l. licet, verb. sterilitas C. de locat. l. si merces citt. §. vis major*, asserit, tunc censendam esse sterilitatem sufficientem, ut de pensione pro rata aliquid remittatur, quando secundum communem vulgi opinionem in aliquo loco sterilitas in eo esse affirmatur, adeoque vicinorum communem opinionem attendendam esse.

Ad 2. memb. Q. 3. an augenda sit pensio ob uberores fructus ex fundo locato provenientes? conveniunt DD. quando extraordinarium fructuum augmentum provenit ex industria Conductoris, aut coloni, pensionem non esse augendam; Quando verò aliunde augmentum provenit, æquitatem postulare, ut pensio augeatur, si fructus longè uberores ex fundo aliquot annis proveniant, sicut notavit *Gloss. in citt.*

citt. §. si vis major. & tenent Abb. in c. propter citt. in fin. de locato. Bartolus, Gomez, & alii. Quia æquum est, ut qui damnum diminutionis pensionis sentit ob insolitam, sterilitatem, sentire etiam debeat commodum augmenti pensionis propter insolitam ubertatem.

Hoc tamen multi cum Navar. in man. c. 17. n. 191. Molina l. c. Sylvest. V. Locatio Greg. Lop. aliisque, intelligunt, locum duntaxat habere, quando ob fortuitum eventum accrescunt fructus in ea abundantia, ut si quis v. g. conduxerat molendinum, ac postea alia vicina impetu aquarum destruantur, idque causa sit, ut longè plus solito reddat; tunc augendam esse pensionem ajunt juxta proportionem augmenti; sicut ob contrarium fortuitum eventum minuenda est pensio; secus verò, si ob anni fertilitatem fructus multum supra solitos accrescerent, et si ad id multum conferret bonitas fundi. Id, quod aperte colligitur ex citt. §. vis major, ita statuente: *Modicum damnum æquo animo ferre debet Colonus, cui inmodicum lucrum non auferatur.*

Ad 3. Q. quisnam damnum rei conductæ, quæ periit apud Conductorem, præstare debeat, seu ex qua culpa Conductor locatori, & hic illi teneatur? R. 1. Conductorem, si res conductæ periit apud ipsum, regulariter non teneri præstare casum fortuitum, prout constat ex c. unic. de commod. §. item is. l. sicut certò, §. nunc videndum, l. in rebus in

princ. ff. commod. l. 1. C. eodem tit. l. 1. §. is verò, ff. de action. & oblig. Et ratio est, quia casus fortuiti sunt extra humanam prudentiam.

Dixi regulariter; quia etiam de casu fortuito tenetur, juxta citatas LL. 1. si id in pactum deductum sit. 2. si ipse suam culpam causam casui fortuito præbuit; secus autem si occasio non fuit, ut res eo casu periret; quia simili modo, ea occasione sublata, res erat peritura. Exemplum suppeditat *lex videamus*. §. si hoc, & §. ultim. ff. locati, ut si inter Locatorem, & Conductorem conventum sit, ut nullus omnino ignis esset in re conductæ, tunc si ignis nihilominus ibi poneretur, & ex illo sine omni culpa cujusque casu fortuito res exureretur, teneretur conductor de eo casu fortuito, quia ignis ille à locatore prohibitus, & tamen à Conductore positus, occasio fuit ejus incendii. Simili modo si quis equum conduxit ad iter faciendum ea lege, ut solum sex leucas quotidie conficeret, Confecit autem septem, & equus mortuus est, tenetur pretium illius restituere, si id causa, aut occasio fuit, quod equus moreretur. Secus verò si neque causa, neque occasio fuit, quod perierit, quia simili modo erat periturus, ut regulariter contingit, si morbo interiit, eò quod conficere unam leucam, ultra sex. non soleat sufficiens esse causa, ut moriatur, quando alioquin non esset similiter moriturus.